

Jarní sérii autorských čtení otevře Janáčkolog Jiří Zahrádka, svůj cestopis představí i Adéla Elbel

20.2.2024 - | Masarykova univerzita

Když před dvaceti lety obhajoval Jiří Zahrádka disertaci ke genezi Janáčkovy opery Výlety páně Broučkovy, netušil, že se mu stane východiskem pro vytvoření obsáhlé monografie.

K „Broučkovi“ přibyl Osud a vznikla publikace **Osud a Výlety páně Broučkovy. Opery Janáčkových nadějí a zklamání**, v níž autor představuje dvě pozoruhodné, dosud opomíjené opery. Při psaní Zahrádka zpracoval více než dva a půl tisíce pramenů, včetně korespondence, notových rukopisů či zápisníků. Kniha v češtině a angličtině je v pořadí druhým svazkem pětidílné série, která ve výsledku představí kompletní Janáčkovu hudebně-dramatické dílo.

Publikace zahrnuje mnoho pozoruhodných fotografií a také po obsahové stránce přináší dodnes nezveřejněné poznatky. „Mnoho věcí se dosud přehlíželo. Pro mne bylo například překvapující, když jsem našel v Janáčkově zápisníku z roku 1904 poznámky o tom, jak je to s nápěvky mluvy, jak je skladatel užívá či neužívá. Janáček tvrdil, že nepoužívá nápěvky mluvy, ač se k nim přitom hlásí jako k výchozí metodě své kompoziční práce. Byl toho názoru, že je nelze ‚krást‘, protože vzít cizí nápěv by bylo jako ‚nemít vlastní krve, citu, vlastního tělesného i duševního života‘. V kompozici tak užívá své vlastní nápěvky mluvy.“

Spolu s Janáčkovými operami odkrývá Zahrádka ve fragmentech i skladatelův osobní život, v případě Osudu provázaný se smrtí dcery Olgy a následným poblouzněním Camillou Urválkovou. „U Janáčka to nejde oddělit, je to podstata jeho díla. Janáčekův život je s jeho tvorbou propleten. Je tomu tak u Osudu, Broučka i dalších děl. Když například v roce 1917 uvažoval o rozvodu, to bylo období spojené se vztahem s Gabrielou Horvátovou, začal komponovat na námět Tolstého dramatu operu Živá mrtvola, zabývající se do značné míry rodinnými vztahy. Jeho životní peripetie s jeho tvorbou souvisejí. Janáček nic v životě nenapsal na objednávku. Vždy tvořil kvůli tomu, že měl vnitřní potřebu něco sdělit, protože to tak cítil – a proto tak dlouho hledal libreta,“ doplnil autor. Autorské čtení Jiřího Zahrádky začne **20. února v 18 hodin**, program doplní vybrané zvukové nahrávky.

Cyklus pokračuje autorským čtením Petry Dvořákové. Spisovatelka a scenáristka, absolventka filozofie na FF MU, vstoupila do povědomí čtenářů knihou rozhovorů Proměněné sny (2006), za niž získala cenu Magnesia Litera. Stojí také například za úspěšnými knihami Já jsem hlad (2009), Dědina (2018) či Zahrada (2022). Ve své nejnovější knize **Plánata** se Dvořáková zabývá tématem dospívání. Vrací se do druhé poloviny 80. let, do doby, kdy bylo běžné nosit v sobě pocity křivdy, na rameni dvojče a stříkat si vlasy lybarem. Proč se mi nikdy nic nepovede tak jako ostatním? A jaká bude TA svoboda? Román o dozrávání v přelomové době, generačních neshodách a falešných očekáváních autorka představí **29. února v 18 hodin**.

Rozhovor s autorkou o nové knize Plánata k možnému využití zde:

<https://www.phil.muni.cz/aktuality/petra-dvorakova-nejvetsi-stereotyp-je-ve-vsem-stereotypy-videt-a-s-mahem-je-odmitat>

Březnový program zahájí komička Adéla Elbel se svým manželem Michalem Rožkem. Společně přečtou úryvky z knihy **Santiago, má láska**. Téměř třísetstránkový svazek o cestě, vztazích a

životních zkouškách zachycuje pouť do španělského Santiaga de Compostela. „Oba jsme věřili, že se cestou ukáže, jestli naše láska nenese na zádech břemena minulosti a má dostatečně pevné kořeny. Co řeší na pouti muž a co žena? Jak rozdílí jsme? A kde čeká naděje, že můžeme vždycky začít znovu? O tom všem v knize vyprávíme,“ uvedla Adéla Elbel, která na filozofické fakultě v Brně vystudovala obor nizozemský jazyk a literatura. Autorské čtení Adély Elbel a Michala Rožka začne **20. března v 18 hodin.**

Den poezie si filozofická fakulta připomene **21. března od 17 hodin.** V Čítárně se setkají mladí básníci a básnířky, do Brna při této příležitosti zavítá rovněž básník a autor knih pro děti Radek Malý, a to se svou nejnovější sbírkou Legendy a litanie. Součástí programu bude výstava knih poezie v knihovně fakulty.

Na svou alma mater se vrátí autorka Petra Klabouchová. Spisovatelka, novinářka a absolventka Masarykovy univerzity žijící v Itálii v Čítárně představí svoji poslední knihu **U severní zdi**. Ta vychází z reálných historických událostí: politické vězeňkyně i jejich děti umučené v 50. letech v pankrácké věznici umíraly v hromadných šachtových hrobech Ďáblického hřbitova. Zájem na jejich životě byl nulový. Byl to přece zdegenerovaný sociální materiál... Klabouchová se pohybuje na pomezí žánrů detektivky a hororu, její kniha se stala bestsellerem. Autorské čtení Petry Klabouchové se koná **16. dubna v 17 hodin.**

Všechna autorská čtení hostí **Čítárna / kavárna kaFFe** na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v ulici Arna Nováka 1, vstup je volný.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/jarni-serii-autorskyh-cteni-otevre-janackolog-jiri-zahradka-svuj-cestopis-predstavi-i-adela-elbel>